

Чыла эд пролетар-влак, ушныза!

Пашазэ класын пашаж вэрч кучедалаш, йамдэ лий!

**ВЛКСМ МАРОБКОВЫН
ОРГАНЖЭ**

КУМ КЭЧЭШ ИК НАНА ЛЭКТЭШ

№ 96 || 26 октябрь

ГАЗЭТ АК: 1 тыл. 30 ыр, 3 тыл
90 ыр. пэл ийлан 1 т. 80 ыр, ик
ийлан 3 т. 60 ыр.
АДРЭС: Йошкар-ола, Комунист
урэм. 5.

МОПР члэн лийна

Туньамбал йоча арньа жапышэ „юные друзья МОПР-а“ кружокым почын, тунамак 2 т. 80 ыр-ший оксам—члэн возносым погышна.

Стольаров М.

Шуар-сола школ, Оршанкэ район.

Совет-влакын сйэздыштым сай ваш лийаш!

Мэ, НУРҰМБАЛ (Морко р-н) пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ пионьэр-влак, 18-шэ октябрштэ, утэрэникэш, совет сайлымэ нэргэн кутырен налын, совет-влакын сйэздыштылан пэл ийаш тунэммэ планым тўрыс шукташ, адак совет сайлымаштэ полшаш лийына. Тидэ паша-влакым шукташ мэ чыланат конкретнэ обэзатылствэ-влакым налын, нуным шукташ пижынна.

КУКЛИН, МАЙКОВ, БЭЛОГУСОВ.

Мэат, СЭМИ-СОЛА (Морко р-н) тўналтыш школын, IV-шэ класыштыжэ тунэмшэ-влак 3-шо клас дэнэ тангасэнна.

ДАНИЛОВ ИВАН дэн ПЭТРОВ В.

Морко районусо чыла школым ўжына

ШЭНШЭ пэлэ кыдалаш школышто (Морко р-н) тунэмшэ-влак совет-влакын 7-шэ Пўтын Ушэмысэ сйэздышт лўмэш эртарымэ производствэн походыш ушнэн, ышкэ ўмбақына конкретнэ обэзатылствэ - влакым налынна. Обэзатылствэ-влак коклаштэ

эн ончычак тунэммэ пашам сайэмдымаш уло; школыш чылан кошташ, чыла пионьэр дэн тунэмшэ-влаклан ударник лийаш, молат. Мэмнан сэмынак производствэн походыш ушнаш МСРКО РАЙОНЫСО ЧЫЛА ШКОЛЫМ ўЖЫН.

ИВАНОВ А.

Чылалан примэр

„Мэ Йошкар октябр“ кохозысо тунэмшэ, пионьэр-влак (Шэрнур р-н) дозрона дэнэ колхозыштынан тыгай экишыкым муын, тўрлатыктышна:

Турэдмэ машинам эрыктэн, кукшо вэрышкэ погэн шындымэ огыл ильэ. Мэ тудым колхоз вуйлатышылан ойлен, эрыктэн, кукшо вэрышкэ

шындыктышна.

Шурно погэн налмаштэ ударник влаклан: ситсым, калингорым, шовыным, кўмыжым пўлэклаш лийыныт ильэ. Тидэ сату-влакым эша ударник влаклан пўлэклэн огытыл гын, доход дайлымэ годым пуэдаш лийыч.

**Фэдотов И. дэн
Дичирэв В.**

ТУНЬАМБАЛ ПИОНЬЭРИЙ УТАРЫМАШ

Бэргэр лўман пашазэ кино воктэнэ сўрэт-влакым ончышыла койын шогэн. Чынжымак гын, йэнг-влакын йандаушто-койшó капыштым ончэн. Йолташыжым вучэн.

Кэнэта вачэ ўмбалныжэ йэн кид тучын. „Ты-йын документэт?“—шындын кычкыралмэшоктэн.

— Бэргэр...мыланна лач тыйак кўлат! Тый мэмнан дэнэ кайэт!

Корнышто эшэ кок полицэйский-влак ушнэныт. Нуно шэмалгырак кандалгэ тўсан автомобиль шинчыныт.

Бэргэрын ватыж дэн изи Гильда кухнышто ачажым вучэн шинчэныт. Аважэ парэнтгым кок пачашат ырыктэн, кухнышто кэчышэ шагат 12-ым ончыктэн, а ачажэ эшэат ука.

Кэнэта звонок йўкшоктэн. Гильда оцсам почын Кум полицэйский-влак Гильдам ёрдыжыш шўкал колтэн, дёртыш пурэн кайэныт. Нунын почэш кок агэнт ошкылыныт.

Нуно дёртыштó чыла кычал пытарэныт.

Толшо кокла гыч иктыжэ пў коклаж гыч: „Ну, Бэргэрын ватыжэ, марийэт дэк кó коштым от каласэ гын, тыйым арэстоватлена!“—манын.

Топшкалтышыштытэ эркин гына йол йўк шыланэн. Гильда окна дэкэ куржын мийэн...Йэн тўш ка лачак дёрт лук шэнгэк кайэн. Ик агэнт урэм вэс вэлнысэ дёртыш ошкылын.

Гильдан вуйшыкыжо тыгай шонымаш пўчкын пурэн: тудо мэмнан дёртым орола, ачамын йолташыштым кучыктынэжэ.

Содор гына вачэ ўмбакшэ пинчакым сакэн, Гильда дёрт гыч лэктын.

Кок дёрт коч тудын Фрида Нэйман лўман йолташ ўдыржé илен. Нуно коктынат ик пионьэр отрадыштэ шогэныт. „Ала мыйымат шэкланат“—ужар капка дэк лишэммыж годым Гильда шоналтэнат, тидэ дёртын вэс мogyрышкыжо пэш вийан куржын. Вэс дёрт-ончык куржын, куд-вэчэ коч шикшалтын. Ик минут гыч Фридан куд-вэчыштыжэ шогэн.

Вич минут гыч Вагнэр урэмын кок мучашыштыжат кок изи ўдыр-влак шогэныт. Шижэ мардэж пэш йўштын пуэн.

Лыжга йўр шўвэдаш тўналын. Тудо утыр-утыр талышнэн..

Кандэ матрос ушш койын колтэн. Ачажын йачэйкэ члэнжэ Густав ошкылын. Гильдам ужынат, чыла палэн..

Изиш варарак Фридат вэсым, погынымашкэ ваш кышым шогалтэн. Тудо нёрэн цытышэ Гильдам вашталтэнат, йолташыштым вучаш тўналын.

Ик комунистымат арэстоватлэн кэртын огытыл, кок пионьэркэ-влак утарэныт. Пашазэ класын пашаж вэрч шогаш эрэ йамдэ лийаш кўлэшым нуно шинчат.

В. НОВАГ.

САР ТАРВАТЫШЭ-ВЛАК

Йапон капиталист-влак лан ышкэ пашазышт дэ нэ кресаньык-влакыштым пызырэн ашнымышт ок ситэ. Нуно угыч мландым налаш, тушто ылышэ калыкым папам ыштыкташ толалшат.

Йапон империалист-влак шуко ий годсек „Кугу йапон империйым“ ышташ шонат. Ышкэ шоннымыштым сарым ыштэн шуктэн шогат.

1931 ийың сентябр тылызыштэ Йапон войска Китай дэч куго элым—Манчжурийым нальэ. Манчжурий кум куго провинцылан (Хэйлунцзан, Гирин, Чахар) шэлалтэш. Тудо кок пачаш нарэ Йапоний дэч кугу. Тидэ элыштэ 30 миллион нарэ калык шотлалтэш.

Манчжурий пүртүс пэш поян. Эң чотшо чодра дэнэ шү шуко уло. Китайын чыла чодражэ Манчжурийыштэ. йапон империалист-влак лан лачак тидэ, сар промышлэнос дэнэ тэгыз-сар флотым вийандашышт күләш.

Йапон империалист-влак Манчжурийым налын, адак умбакэ кайынаш. Нуно кэчывал йымал вэл могырыш кэрылтнэш. Уло Китайым налнэш, тушто совет районым грабитлаш, адак Монголий дэн Монголий калык республикым налалаш шонат. Мемнан дэч Сибырым адак уло Приморьин шупшын налнэш.

Йапоний угыч мландым налалаш сар ышташ йамдылалтэш. Пытаргыш ик ий жапыштэ гына танк, аэроплан, грузовик-влакым, пудештарышэ вөщэствам ыштышэ, адак вэс түрлө сар үзгар йамдылышэ 50 у завотым ыштышэ. Шушаш ийлан сар пашалан 1 миллиардат 200 миллион иэн¹⁾ окса кучылталтэш

1) ик иэн—97 ырший.

2-шо могыр.

Тидэ—кугыжанышын уло оксаж гыч 60 процент лийэш.

Элыштэ сар ышташ ұжмаш вийан кайа. Тидэ палша газет, театр, кино, радио коч ышталтэш. Лұмын ойрымо йэн-влак сар нэргэн, фронтышто гэрройлын крэдальмэ, сарлан йамдылалтмаш нэргэн докладым ыштылыт. „Йапоний вэрч колаш“ ұжыт.

Генерал-влак йоча-влак дэнэ паша ыштымыштым вийангдат. Шүдө дэнэ, түжэм дэнэ сар нэргэн ойлымашым, йомакым йоча-влак лан луктыт, нунын вуйыштым аныртарат.

Школышто урок годым йоча-влак лан генерал-влак нэргэн, сарыштэ санымаш лиймэ нэргэн каласкалат. Сар нэргэн каласкалымашым сар пашалан тунэмме дэнэ пэнгыдэмдэн шогат. Сар пашалан тунэмме похотым, маньэвр дэн сар ыштэн модмашым чүчкыдын ыштылыт. Шүдө түжэм рвээ дэн ұдыр-влак кугыжаныш обзатылымэ почэш санитар дэнэ рэзведкэ папам ыштат.

Рвээ калыкым сар пашалан вийан туныктат. 1933 ийыштэ сар влас „Лига национальной обороны“ лұман сар организацым ыштэн. Тушто 10 миллион рвээ йэн шога. Йапонийын орышыла, вийан йамдылалтмэ ончыкылык саржэ Совет Ушэм ваштарэш лийэш. Тидын нэргэн пытаргыш ийлаштэ лийшэ событий влакат, йапон генерал-влак ышкэштат ойлат.

Манчжурийым Йапон империалист-влак Совет Ушэм ваштарэш сар йамдылымэ вэрыш саврэн улыт. Тыштэ күртнө корно-влакым вийан ыштат. Ты корно-влак мемнан чэк дэке толыт. 50 нарэ аэродром дэнэ авиацион базым

ыштышэ. Тушто 500 нарэ самолёт уио.

Манчжурийыш танкым бронэвикым, автомашин-влакым вийан кондат. У йуж корным ыштыт, адак угыч тэлэпон лийнйым Токио дэнэ кутыраш ыштылыт.

Тидэ, Совет Ушэм ваштарэш орышыла сарым йамдылымаш, Йапон правительствын политикыш тыжат койэш. Йапоний ваш-ваш сарым ыштыды маш пактым (договорым) ышташ ок көнө. Йапон империалист-влак Китай-Эрвэл күртнө корныш настудлэнышым ыштылыт, күртнө корнышто паша ыштымым чаркалат. Нуно ни могай чий дэч посна К. В. Ж. Дыштэ паша ыштышэ совет гражданд-влакым, нунын икшывыштым арэстоватлылыт. Пойэздым ёрдыш тёрштыктат, бандит-влак нападенышым ыштат. Тыгэ разбойник пашашт дэнэ мемнан сарым тарватыктынэшт.

Мэ тыныс ылыш вэрч кучедалына. Тидын нэргэн ик кана вэлэ огыл, Совет эл вэс эл-влак лан ончыктэн пуэн. Тыныс ылыш вэрч кучедалмэ дэнэ мэ тушман-влак дэч ышкэнэн элым арымашым вийангдэна.

Туньамбал пролетариатын шочмо элжын чэк кочшо вончышо тушман-вллклан мэ, мемнан вэс элласэ йолташ-влакна пэнгыдэ отпор пуаш йамдэ улыт. Тидым Йапон империалист-влак шинчэн лийышт.

(Умбагыжэ лийэш).

ЙОЧАШТЫМ КУЧАТ

Пусак-Сола йалыштэ (Морко р-н) Осып Васлий дэнэ Миклай Марья ұдырыштым школышко огыт колто. Тугак Микывыр Миклайат 14 ийаш эргыжым тунэмаш

Йара жапым
вэсэлан эртараш

Тошто-Торйал пэлэ кыдалаш школышто тунэмша-влак (У Торйал р-н) кажнэ кок арна вуйәли куанымэ касым эртараш, тыштэ ышкэ моштымыштым ончыкташ пунчалмутым луктыныт. Тидэ пунчалмутыштым нуно шуктат.

Тэвэ 19 шэ октябршэ куанымэ кас лийэ. Тышкэ чыла тунэмше-влак, адак нунын ачашташ аваштат толыныт ильэ. Эң пэрвойак мурымаш лийэ, вара физкультур упражнэнышым ыштыт.

Мурымо шотышто иктым каласаш күләш: ончыкыжо муро-влакым сайын йамдылымаш, у муро-влакымат тунэмаш.

Адакшым тидэ куанымэ касыш түрлө у физкультур курштымашым түрлө музык дэн шоктымашым пурташ күләш. Тунам куанымэ кас эшэ угла вэсэла лийэш.

Моло окколлаштат йара жапым куанэн-вэсэлан эртарыман!

Сдколоз Й.

Тунэмаш чылам
кондыман

Марий-сола пэлэ кыдалаш школышто (Шәрнур р-н) тунэмаш коштмаш пэш начар. Йужо кэчылан пэлыжэ гына тунэмаш толыт. Путырак начар V дэнэ VI классыштэ, VII класыштат чылан огыт кошт. Садланак тунэмашат начар тунэмаш. Тунэмаш толдымо-влакым школ директорыжат, учкомжат огыт уж аламо? Ни могай мэрымат ыштэн огыт ул.

Димитрэв Ф.

огэш колто. Тэндалан шочшыдам тунэмаш колтымэ дэч чараш кө дравам пуэн? Иктат укэ.

Йал советлан нанын ачашташ аваштлан кызытак мэрым пуыман! С.Н.Т

СОЗНАТЬЫЛНЭ ДИСЦИПЛИНЫМ ПУДЫРТАШ ИКТЫЛАНАТ ЭРЫКЫМ ОГЫНА ПУ!

16-шо октябр. Тунэмшэ-влак кок рат дән шогат. Тиде—утреник.

Школ дирэктыр Иванов пэш ойла...

— ...Кө покро жапыште школын тунэмаш ок тол гын, мый тудым школын толмөнгыжө ачаж дөкө вүдән нангаймат, ломбо воштырым шокшо конгаш паритлэн, кыраш күштэм!—Тыгә дирэктыр ышкә мутшым кошартыш...

Тәвә тыгә Марий-Сола пәлә кыдалаш школ дирэктыр Иванов (Шәрнур р-н) йоча-влакым умландарымэ олмаш, ломбо воштыр дән лүдыкта.

Иванов кө тугай? Тудо—тошто торговой. Шәрнур пәдтехникумышто туныктымж годым ышкә йалысә кулакым аралән, колхозым шалатывәжә улмаш. Садлак Ивановым Шәрнур Пәдтехникум гыч луктыныт. Умашта, Кукнур ШКМ штә ыштымыж годым әрә йуын коштын.

Тәнэй Марий-Сола пәлә кыдалаш школышто ыштымыж годымат әрә йүәш. Тәвә 7-шә октябрыште шүлым шиймы на годым Иванов йуын кийыш. 8-шә октябрыште 14-шә М.Д.Н. лан йамдылалташ толшо, „Изи тул“ пийәсыште модшовак дән чот вурсәдальә, выговорым пуыш, муро йамдылымына годымат, „покролан йамдылалтыда мо?“—манын мыскылыш.

Адак дөткор - влакым „Парпон игә-вкак! К чорту тәндам“—манын вурса.

Комвоспитаньым ломбо воштыр дәнә ваптал тышә Ивановым Шәрнур ронолан чот витарыман.

В. Йынуш.

Редакцә дәч: Ивановым кызытак мут кучаш шогалташ Шәрнур роно дәч йодына.

Лүдыктыл туныкта

Туныктышо толын пурыш. Устәл төрыш шичшыжла:

— Андропов, каласә! Кодшо урокышто мовәргән ойлышна?—шыдын пәләштыш.

— Мо нәргән? Окисләнний нәргән,—Андропов туныктышын сырымыжым ужын, лүдын пәләштыш,

— Кузә тугә!—туныктышо Корабльова эша чот шыдәшкыш,—шич, нәуд!

Андроповат вәрышкы-

Чулков урокым күрлө

5 шә класыште йәстәствозна нәә урок. „Д-ыр-р-р“ әркин гына шокта. Зырин И. пчылым шогалтыш.

— Аэроплан! Чулковын йүкшө шочтыш. Кәракак аэроплан пәш үлч кайа.

— Айста овчаш!—түго куржын ләктыч. Класыште ик туныктышо дән жум тунэмшә гына кодыч. Тыгә йәстәствозна-

жә әркин гына шинчә!

— Адакат огыда шинчә! Його түшка!—пәш чот кычкырла.

Чынжым гын, Корабльова ышкәжат титакан. Йоча-влакым урокышто нигунамат ок возыкто. Садлан йоча-влак сайын огыт шинчә. Тыгә лүдыктымө дәнә химий урокышко тунэмшә-влак вараш кодаш толашат. Тыгә „нәуд“ поша.

Кожәрский.

У Торйал пәлә кыдалаш школ.

нәә урок күрлө...

Чулков класыште ән чот шурга, чылалан заниматлаш мөшайа. Тудын ушанлә полшышыжо Зырин уло. Зырин пионьәр улам манын нигунамат ок шоналтә. „Пионьәр улам“ манын шонашыжат ок лий: Тәрәнтәвә пионьәр-влак коклаштә сознатгылнә дисциплиным шындаш ок тыршә. „Й. П.“

„Йүмыда шуәш гын, кондыза!“

Бәрэзинк туналтыш шоклышто (Звәнигов р-н) тунэмшә-вааклан шолтымо вүд огыл. йүшто вүдшат ок логал. Молан? Тәвә молан сторожи кәСтэкольщиковаОриван ачажым кулаклан лийын колхоз гыч лукмо. А кызыт школ вуйлатышә Половин тудым сторожикылан пуртәв. Ориван

арам гына оксам наләш: вүдым огәш нумал/огәш шолто Рвәзә влак вүдым йодытат тудо „йүмыда шуәш гын, кондыза!“, манын кычкырлән шинча. Садланак рвәзә-влак вүд укзат, йалышкә вүд йуаш куржталыт.

Тунэмшә-влак.

10 подпис.

ПАСУШТО

Эшмәк туналтыш школы (У Торйал р-н) шүлбө кылта дәнә пурсажә әргыдә (сомылдә) шинча. Шүлбө кылтажым вольык-влак күрыт, кочкыт. Кылта воктәнжә да пурсаштә угыч озымат ләкташ тунгалын. Школ вуйлатышә Бирьуков ик кана ұдымо гыч,

кок кана түрәд, сомлән налнәт мо? Ала ик кана ұдымыжымат түрыс налын, шокшо кочкышым сайәмдән от кәрт.

Умдо.

Редакцә дәч: У Торйал район прокурор дәч ты фактым төргән, Бирьуковым суд ончык шогалташ йодына.

РАЙКОМОЛ, МОЧАЛОВЫМ ПОМЫЖАЛТАРЭ!

Звәнигов Марпәдтәхникум пәләнсә пионьәр отрядын пашажә йөршәш шүлән. Ындә тунэмаш тунгалмылантылызат пәлат шуын гынат, ик кана пыкшә пыкшә гына отряд сборым ыштышт. Тидә сборәш пионьәр-активым пужән сайлышт. Пуч пуалтышә, түмырзө, знамә нумалшә-влак кагаз умбалнә гына улыт, пашажә гын, нимат ыштымә огыл. Вожатый Мочалов звәна вожатый, пуч пуалтышә, түмырзө, знамә нумалшә-влакым огәшат пәлә дыр?

МДН жапыштә нимат ыштымә огыл. МДН-жә мо тугай тидымат пионьәршәт огыт шинчә.

Отрядлан „Иамдә лий“ улыжат 6 экзәмпляр гына толәш.

Звәнигов райкомол, Мочаловым помыжалтарә!

Микис.

План дәч посна пашам ышташ лийзш мо?

Марий Кодам пәлә кыдалаш школышто (У Торйал р-н) учком вуйлатышә Звәрәв Васлий әшәат паша планым ыштән огыл.

Дисциплиным шындышаш годым ышкә гына шурган таратыләш. Урокышко әртак вараш кодын толәш. Тәвә 6 октябрыште 1-шә уроклар вараш кодын.

П.—Р.

„Школышко на- киткым чийән толман“

5-шә октябрыште ләкшә „Иамдә лий“ газетәш „школыш на киткым чийән толман“ замәткә во залтын ыльә. Кызыт школ дирэктыр Суриковын пашалан пижмыж дәнә школ пөрт тувгырашыш рокым оптымо.

3-шо могыр

„МАРТЫШКЭ“ ДЭН „ПЧАЛЗЭ“

Тэвэ тидэ плошчадкын кутышыжат 20 ошкыл, торэшыжат--20. Кок могырышто кок олам кодэна. Нунын торэшышт 5 ошкыл лийжэ. Плошчадкэ покшөлнэ кугу мөчө. (Мэчын көргыжө пунашкар, үмбачын шовыч дөнө пүтырымө).

Тэ чыланат кок командылан шөлалтын улыда. Кажнэ командыжын ышкэ канитанжэ/уло. Шивагам кучэн палэна; кудо командыжэ пчалзэ лийэш кудыжо „мартышкэ“ (обэзйан) „пчалзэ-влак“ ышкэ олаштыт. „мартышкэ-влак“ ышкэ олаштышт шогат.

Мыйын шүшкалтымэм почэш „пчалзат“, „мартышкат“ мөчө дөкө кайат. „Пчалзэ“ түрлө онайым ыштылын, мэчым налаш толаша. „Пчалзэ“ мом ышта, „мартышкыланат“ тудым чыла ыштылман. Йөн, лиймэ годым, „пчалзэ“ мэчым налешат, ышкэ олашкыжэ куржэш, „мартышкэ“ тудым поктан шуаш тбча. „Мартышкэ“, „пчалзым“ куча гын, „пчалзэт“ „мартышкэ-влакын“ олашкышт кайэв, „мартышкак“ лийэш. А „мартышкэ“ кучэн ок кэрт гын, ышкэжэ „пчалзэ-влак“ дөкө плэныш кайа. Тылэч вара мөчө дөкө вэс „пчалзэ“ дэн вэс „мартышкэ“ лэктят. Чыла „пчалзэ-влак“ мөчө дөкө лэктын пытымэшкэ тыгэ модына.

Тылэч вара мый шотлэм: кө кунар плэныш налын. Ындыжэ „пчалзэ-влак“ „мартышкэ“ лийыт, а „мартышкэ-влак“ „пчалзыш“ савырнат.

Пытартышылан, кө кунэр плэныш налым шотлэна. Тыгэ мө кө модын налым палэна.

„КОК ЙҮШТӨ“

Айста олам ыштэна. Оланан кужутшо 40 ошкыл лийэш, а торэшыжэ—20 ошкыл. Оланан кок мучашыштыжэ 3 ошкылым торэш йара вэрэм кодэна. Нинэ кок ола лийыт. Плошчадкэ брдыжэш „колышо олам“ ыштэна. Тыштэ плэныш вэрэштнэ-влак илаш түнгалыт.

„Кок йүштө“-влакым да нувылан ныл полшышым ойырыза. „Йүштө-влак“ кок ола коклаштыт кодыт, а нунын полшышышт „колышо олашкэ“ кайат. А молышт чыланат пурла вэлыштэ улшо олашкэ кайыза.

Ынде, сайын колыштыса, ушышкыда пыштыза: „Йүштө-влак“ тэндан ола ваштарэш шогалың, вийан, тыгэ ойлат:

Изак-шольак улына,
Талэ йүштө улына,
Ик йүштыжэ—йошкар нэр.
А вэсыжэ—кандэ нэр.
Тора корныш кө кайа,
Тудым йалтак налына.
Тыландэ ик йөнг гай тыгэ манман:

Йүштө дэчын она лүд,
Кайва тораш кэчэ-йүд.
Тылэч вара вэс олашкэ куржыда. Корныштыда, „йүштө-влак“ тэндан кучаш түнгалыт. Кучымо йөнгыштым „колышо олаш“ нангайөн, ышкэ полшышышт-влаклан пуат, а нунышт плэныштэ улшо-влакым оролэн шогат.

„ШҮДЫШ“

Пу шүдышым, альэ күртнө шүдышым муза, тудын диаметржэ 1—1½ ошкыл лийжэ. Тидэ шүдышым мландыш пыштыза, а ышкэжэ, киддам чот кучэн йыр шогалза.

Мыйын шүшкалтымэм почэш изишак пурла вэлыш куржса, вара ышкэндан воктэн шогышым шүдышыш пурташ толаштыза. Кө шүдыш көргыш тошкалэш, тудо модыш гыч лэктэш. Адак

Умбажэ, „йүштө-влак“ адак тэндан дөкө мийэн шангысэ шомакыштым ойлат, тэат шангысэ сөмынак вашмутым пуэн вэс олашкэ куржыда.

Куржмыда годым „колышо олашты“ улшо йолташда-влакымат утарэн кэртыда, кидышт гыч пәрэда гын, нуно утаралтшылан шотлалтыт, а ышкэжэ тунамаж куржса. Ида мондо: тидым ышташ куштылго огыл, йолташэтым утарымонгэт, „йүштын“ полшышыжо тыйымат, йолташэтымат кодэн кэртэш. Тылэч поснажэ корнэшда „йүштыжат“ авырэн кэртэш. Тугэгыват, лүд дымө-влак лийыт, нуно нимо дэчат огыт лүд.

Тыгэ тэ ола гыч олашкэ куржталаш түнгалыда. Эн пытартышлан кучымо пар „йүштө“ лийэш. Модыш адак угыч түнгалэш.

Айста тыгэ палэмдэна: плошчадкэ дэч умбак лекташ огыл, кучалтшэ йөнг тунамаж „колышо олашкэ“ кайаш. „Кайна тораш кэчэ-йүд“ манын кычыралмө дэч вара чыланат вэс олашкэ куржса ола гыч ик кана куржын лэкмөнгө, мөнгөш иктыланат пураш ок лий.

Көн пурла киднэ мучышта, тудат модыш гыч лэктэш.

Модыш мыйым шүшкалтымэм почэш эрта. Модмо годым шүшкалтэм гын, модмым чарныза. Тыгылай шогымо годым шүшкалтэм гын, модаш түнгалза.

Шүдышыш тошкалдэ кодшо кум модшо-влак сөнышылан шотлалтыт.

Нойабр тылызылан 114 экзэмплярим налаш түнгалына

Мэ, Тошто Торйал түнгалтыш школышто тунэмшэ-влак (У Торйал р-н) кызыт 61 экзэмпляр „Иамдэ лий“ газетым налына.

III клас 25 экзэмплярим, I-шэ клас 7 экзэмплярим, II шэ клас 19 экзэмплярим, IV-шэ 10 экзэмплярим налына. Нойабр тылызылан кажнэ тунэмшэ дэч оксам погэн улына, ынде 114 экзэмплярим налаш түнгалына.

Ышкэнан почэш чыла түнгалтыш дэн кыдалаш школлаштыт тунэмшэ-влакым ұжына!

Вылып.

15 экзэмпляр „Иамдэ лий“

газетым налына

Мэ, Бэрэзник түнгалтыш школышто 4-шэ класыштэ тунэмшэ-влак (Звэнигов р-н) „Иамдэ лий“ газетым 15 экзэмплярим налаш подпискым ыштышна.

Ышкэ почэшна I, II, III-шо класыштэ тунэмшэ да моло школышто тунэмшэ-влакым ұжына!

Тунэмшэ-влак. 18 подпискы.

Мэ Обла-сола түнгалтыш школышто тунэмшэ-влак (Морко р-н) кажнэ тунэмшэ йоча дэч 20 ырший гыч оксам погэн „Иамдэ лий“ газетлан подпискым ыштышна.

Алэксэйэв А.

Чыла пионьэр тунэмшэ-влак!

„Иамдэ лий“ газетым нойабр тылызыштэ налаш кызытак подпискым ыштыза. Ик пионьэр-тунэмшат подпискэ ыштыдэ ынжэ код!

Отв. редактор—

З. ЙАКОВЛЭВА